

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การฝึกทักษะการฟังของนักเรียนอนุบาลโดยใช้การ
ละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์ สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะการฟังของนักเรียนอนุบาลโดยใช้การ
ละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์

สมมติฐานของการวิจัย

ทักษะการฟังของนักเรียนอนุบาลหลังฝึกโดยใช้การละเล่นของเด็ก
ไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนฝึก

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูนครสวรรค์ สหวิทยาลัยพุทธชินราช จังหวัดนครสวรรค์
จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และผู้
วิจัยได้ทำการสำรวจความสามารถทางการฟังจากบัตรสุภาพของนักเรียนทั้ง 30
คนแล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ

1. แผนการฝึกทักษะการฟังโดยใช้การละเล่นของเด็กไทยที่มีบท
เรื่องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์ ซึ่งมีวิธีการเล่นที่สอดคล้องกับแผนการฝึก
ทักษะการฟัง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทักษะ
การฟัง องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟัง การละเล่นของเด็กไทยทั้งสอง
ชนิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟัง แล้วสร้างแผนการฝึก 16 แผน เป็นแผน
การฝึกทักษะการฟัง 4 ด้าน คือ

1.1 แผนการฝึกด้านการจำแนกความแตกต่างของเสียง โดยใช้
การละเล่น 4 ชนิด คือ ขี้ตู่กลางนา, ซ่อนหา, และอ้ายมิ่งละครสัตว์

1.2 แผนการฝึกด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง โดยใช้การละเล่น 4
ชนิด คือ ช่างรำ, รีรีข้าวสาร, ดินน้ำ อากาศ และ ดาวอันสิ่ง

1.3 แผนการฝึกด้านการเข้าใจความหมายของคำศัพท์ โดยใช้
การละเล่น 4 ชนิด คือ มอญซ่อนผ้า, โพงพาง, มะลือก๊กก๊กแก๊ก และ เสือกินวัว

1.4 แผนการฝึกด้านการเข้าใจเรื่องราว โดยใช้การละเล่น
4 ชนิดคือ เหาเกิด, จ้ำจี้, แม่มาตพระโขนง และงูกินหนง

แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแก้ไขและนำแผนการฝึกตัวอย่าง

2 แผนไปทดลองฝึกกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษา
ความเหมาะสมของระยะเวลา ความยากง่ายของภาษา รูปแบบของกิจกรรมและ
สื่อหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง

2. แบบทดสอบทักษะการฟัง และคู่มือการใช้แบบทดสอบเพื่อใช้
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการฟังก่อนและหลังการทดลองฝึก แบบทดสอบนี้ได้ผ่านการ
ทดลองหาประสิทธิภาพมาเป็นลำดับคือ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแก้ไข และนำไป
ทดสอบเพื่อหาระดับความยาก (P) และอำนาจจำแนก (D) กับนักเรียนชั้น
อนุบาลปีที่ 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วปรับปรุงเป็นแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมดนี้ ได้ผ่านการปรับปรุงแก้ไขและทดลองใช้มาเป็นขั้นตอน จึงอนุมานได้ว่า เป็นเครื่องมือที่เชื่อถือได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบทดสอบที่มีคุณภาพไปทดสอบนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 คน ที่เป็นตัวอย่างประชากร ก่อนทดลองฝึก (Pretest)
 2. ฝึกตัวอย่างประชากรตามแผนการฝึก 16 แผน โดยฝึกสัปดาห์ละ 4 วัน คือ วันจันทร์ อังคาร พุธ และพฤหัสบดี เวลาที่ใช้ในการทดลองตั้งแต่ 9.00 - 9.50 น. วันละ 50 นาที รวมเวลา 4 สัปดาห์
 3. ทดสอบหลังการฝึกโดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม (Posttest)
- หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการทดสอบก่อน และหลังการฝึกตามแผนการฝึกมาวิเคราะห์ เพื่อหาประสิทธิภาพของการฝึกโดยใช้การละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์ โดยคำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัชฌิมเลขคณิตของผลต่าง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่าง และทดสอบความมีนัยสำคัญของผลต่าง ด้วยค่าที่ (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏว่า หลังจากที่ได้ทดลองฝึกทักษะการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูนครสวรรค์ สหวิทยาลัยพุทธชินราช จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 30 คน โดยใช้การละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์แล้ว นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการฟังสูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการฝึกทักษะการฟังของนักเรียนอนุบาลโดยใช้การละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบแบบประยุกต์ ปรากฏผลสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้ เป็นเพราะ

1. การเล่นจะช่วยให้เด็กมีโอกาสฝึกการแก้ปัญหา ส่งเสริมจินตนา
 เป็นผู้ตามที่ดี และช่วยพัฒนาการใช้ภาษาให้แก่เด็กในทุก ๆ ด้านด้วย
 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2521 : 4) นอกจากนี้การเล่นยังมีประโยชน์ในการที่จะ
 ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ครบทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะด้านภาษาจะสามารถ
 ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสฝึกทักษะทั้งการรับรู้ ซึ่งหมายถึงการฟัง และการ
 พูด ในลักษณะที่เด็กเป็นผู้กระทำเองจากการที่ได้เล่นนั่นเอง (ศรีสมวงศ์
 วรรณศิลป์ 2520 : 3-9 , น. สาทิตานันต์ 2521 : 50-53) ซึ่งจากการ
 สังเกตพบว่า

1.1 ในด้านการฟังและการพูดของเด็ก จะเห็นได้อย่าง
 ชัดเจนจากการใช้การละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบ เพราะ
 การละเล่นทั้ง 2 ชนิดนี้จะช่วยส่งเสริมความจำเมื่อเด็กได้ร้องเล่นบ่อย ๆ หรือ
 สนทนาพูดคุยกันระหว่างเล่น เพราะการละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องนั้น
 ส่วนใหญ่จะเป็นคำคล้องจองเมื่อร้องเล่นบ่อยเข้าก็จะทำให้เกิดความจำ ส่วนการ
 ละเล่นที่มีบทเจรจาโต้ตอบนั้นส่วนใหญ่จะเป็นคำถาม คำตอบสั้น ๆ เป็นเรื่องราว
 ซึ่งจะส่งเสริมความจำและความเข้าใจในการฟัง เรื่องราวของเด็กได้เป็นอย่างดี
 เช่นในการเล่นงูกินหาง แม่นาคพระโขนงหรือจ้ำจี้ เป็นต้น

1.2 ในด้านการส่งเสริมลักษณะผู้นำและผู้ตามที่ดีจะเห็นได้
 อย่างชัดเจนจากการเล่น ผู้วิจัยพบว่าจะมีเด็กอยู่จำนวนหนึ่งที่มีลักษณะ เป็น
 ผู้นำโดยการที่จะขอเป็นผู้เริ่มในการเล่นแต่ละอย่างเอง โดยไม่ต้องสรรหาตามวิธี
 การที่ได้กำหนดขึ้น เช่น การเล่นละครสัตว์ซึ่งจะต้องสรรหาบุคคลที่มาเป็นเจ้า
 ของละครสัตว์เด็กผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้นำก็จะขอเป็นเจ้าของละครสัตว์เอง และ
 เพื่อนก็จะยินยอมเป็นผู้ตาม ทั้งนี้ไม่ใช่เฉพาะการเล่นละครสัตว์เท่านั้นแต่จะเป็น
 เช่นนี้เกือบจะทุกการละเล่นที่ได้ฝึกให้ จึงทำให้ผู้วิจัยพบว่าการเล่นของเด็ก
 ไทยสามารถส่งเสริมลักษณะการเป็นผู้นำของเด็กได้เป็นอย่างดี ทั้งยังช่วยส่งเสริม
 ความกล้าที่จะแสดงออกโดยการกล้าที่จะคิด พูดและทำด้วยตนเองด้วย

1.3 ในด้านการแก้ปัญหา ผู้วิจัยพบว่าในการเล่นของเด็กบาง
 ครั้ง เด็กจะพบกับปัญหาในการเล่นบ้าง แต่เขาจะสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง
 เช่นการเล่นช่วงรำ ซึ่งจะต้องมีการโยนลูกช่วง (ท้าวจากผ้า) ไปให้อีกฝ่ายหนึ่ง

รับถ้ารับได้ให้ย้อนกลับอย่างรวดเร็วถ้ารับไม่ได้ให้ถือเป็นแพ้ แต่ตามกติกาไม่ได้บอกไว้ว่าถ้าเกิดรับได้แล้วหลุมมือจะให้ทำอย่างไร ซึ่ง เมื่อเกิดปัญหาเช่นนี้ผู้วิจัยได้ปล่อยให้เด็กแก้ปัญหาตนเอง และผลจากการแก้ปัญหาของเด็กนั้นก็ตกลงว่าให้คนที่โยนลูกช่วงมา (คนเดิม) กลับเอาลูกช่วงไปโยนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นการแก้ปัญหาที่ดีและทุกคนที่เล่นก็ยอมรับ

1.4 ในด้านการส่งเสริมจินตนาการ ผู้วิจัยพบว่าในการเล่นการละเล่นของเด็กไทยที่มีบทเจรจาโต้ตอบนั้น บางครั้งเด็กจะใช้จินตนาการคิดเองและพูดออกมาเองแต่ไม่ทำให้เรื่องราวของการเล่นชนิดนั้นเสียไป เช่น การเล่นแม่नाคพระโขนง เด็กมักจะต่อเติมคำพูดตามจินตนาการที่เขาคิดขึ้นเอง ยกตัวอย่างเช่น หลังจากที่ถามว่า ทำไมไม่เลียขาว และแม่นาคตอบแล้ว เด็กก็จะถามเสริมว่าทำไมเลียชืดเป็นสีขาว ผู้ที่เป็นแม่นาคก็จะตอบว่าเพราะไม่ได้ทาเลีย เป็นต้นนับเป็นการส่งเสริมความคิดของเด็กได้เป็นอย่างดี

2. นักเรียนอนุบาลที่ได้รับการฝึกทักษะการฟัง โดยการใช้นิทานละเล่นของเด็กไทยทั้งสองชนิด มีความกระตือรือร้นสนใจที่จะเรียนเป็นอย่างมาก ยกตัวอย่างเช่น เมื่อผู้วิจัยทำการฝึกการละเล่นเสร็จในเวลา 50 นาที จะสังเกตเห็นว่าเด็กยังไม่อยากเลิกเล่น โดยมีการพูดขอร้องให้ผู้วิจัยฝึกการเล่นให้อีก หรือบางครั้ง เมื่อพบเจอนอกเวลาที่จะสอนเขาก็แสดงความกระตือรือร้นเพราะคิดว่าจะมาฝึกให้เขาได้เล่นอีก จึงเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการละเล่นจะทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานไม่เบื่อหน่าย ถึงแม้ว่าจะใช้เวลาเกินกว่า 15 นาที นักเรียนก็ยังคงสนใจและกระตือรือร้นที่จะเล่นต่อไปอีก

3. การละเล่นของไทยทั้งสองชนิดที่ใช้ฝึกทักษะการฟังให้กับนักเรียนอนุบาลนั้นเป็นการละเล่นง่าย ๆ ไม่มีกฎกติกามากนัก อุปกรณ์ที่ใช้หาได้ง่าย เช่น สามารถหาอุปกรณ์ที่มีอยู่ภายในห้องเรียนมาใช้เล่นได้ ยกตัวอย่าง ผ้าเช็ดหน้าสำหรับผูกตา ลูกบอลผ้าสำหรับการเล่นช่วงราว เป็นต้น

นอกจากนี้การละเล่นของเด็กไทยทั้งสองชนิดยังทำให้นักเรียนเกิดผลพลอยได้จากการเล่นอีกด้วยดังนี้คือ

1. ช่วยในการเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีสำหรับเด็ก เช่น

1.1 รู้จักเคารพกฎเกณฑ์ รู้กติกา

- 1.2 รู้ระเบียบวินัย เช่น รู้จักระเบียบแควไม่แก่งแย่งกัน เป็นต้น
- 1.3 รู้จักยอมรับการแพ้ชนะว่าไม่ใช่ว่าสิ่งเสียหาย
- 1.4 มีความสามัคคีกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน

2. รู้จักสรรหาอุปกรณ์มาใช้ในการเล่น โดยรู้ว่าอุปกรณ์ใดควรนำมาใช้เล่นได้และจะไม่ทำอันตรายกับผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยพบจากการพูดคุยกับครูประจำชั้นว่าหลังจากที่ผู้วิจัยเลิกฝึกแล้ว เมื่อมีเวลาว่างนักเรียนก็จะกลับมาเล่นตามที่ได้ฝึกไปโดยหาอุปกรณ์มาใช้เล่นด้วยตนเอง เช่น การเล่นช่วงรำ เด็กจะนำเอาลูกบอลที่เป็นผ้าเมื่อใช้โยนแล้วจะไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้อื่นมาใช้เล่นแทนลูกช่วง (ทำจากผ้า) เป็นต้น

3. ในขณะที่สอนเมื่อผู้วิจัยให้นักเรียนดูภาพการละเล่นแต่ละชนิด ประกอบนักเรียนจะมีความรู้สึกอยากที่จะวาดภาพระบายสีลงในภาพที่ได้ดูซึ่งเป็นการส่งเสริมงานทางศิลปะให้กับเด็กได้อีกทางหนึ่งด้วย

ข้อเสนอแนะ

ในระหว่างการทำเนิการทดลองเพื่อหาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ผู้วิจัยได้พบข้อสังเกตที่น่าสนใจหลายประการสำหรับเป็นข้อเสนอแนะให้กับครูผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1. การนำการละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบมาประยุกต์ใช้ในการฝึกทักษะการฟังให้แก่เด็กเรียนอนุบาล นอกจากจะทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานแล้วยังช่วยให้นักเรียนมีทักษะทางการฟังดีขึ้น ทั้งยังช่วยฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดเอง ฝึกความสามัคคีในหมู่คณะ ฝึกลักษณะการเป็นผู้นำ ฝึกการยอมรับในเรื่องกฎกติกาและรู้จักระเบียบได้เป็นอย่างดี ฝึกความกระตือรือร้น และสนใจที่เรียนรู้อีกด้วย
2. การนำการละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบมาประยุกต์ใช้นั้นสามารถจะเป็นแนวทางให้ครูนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในด้านอื่น ๆ ได้อีกมากมาย เช่น การสอนคณิตศาสตร์ การสอนจริยธรรม เป็นต้น
3. ในขณะที่นักเรียนเล่น ครูควรช่วยโดยให้คำแนะนำและควรเอา

ใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะการละเล่นบางชนิดอาจมีการปะทะกันบ้าง เป็นครั้งคราวซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้

4. ก่อนที่จะให้นักเรียนได้เล่นการละเล่นของเด็กไทยแต่ละเรื่อง ครูผู้ฝึกควรอธิบายวิธีเล่นและมีการสาธิตการเล่นเพื่อให้นักเรียนเข้าใจกฎกติกาการเล่นให้ดีก่อนทุกครั้ง

5. จำนวนเด็กที่ให้เล่นแต่ละครั้ง ไม่ควรมีมากเกินไป 15 คนในแต่ละกลุ่ม เพราะถ้ามากเกินไปจะทำให้ครูควบคุมการเล่นลำบาก ครูและนักเรียนได้ไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร และทำให้เกิดความสับสนขึ้นได้ในขณะที่นักเรียนกำลังเล่นอยู่

6. สถานที่ที่จะให้นักเรียนได้เล่นการละเล่นของเด็กไทยนั้น ครูผู้ฝึกควรหาสถานที่ที่กว้างขวางพอเหมาะกับจำนวนผู้เล่น สถานที่เล่นที่เหมาะสมที่สุดคือ สนามกลางแจ้ง ที่ไม่มีสิ่งกีดขวางอันอาจทำให้เกิดอันตรายแก่นักเรียนได้และจะช่วยไม่ให้เกิดปัญหาในเรื่องเสียงรบกวนผู้อื่นได้ด้วยหรือถ้าให้เล่นภายในห้องเรียน ก็ควรจะเป็นห้องเรียนที่มีขนาดใหญ่และมีเนื้อที่ในการทำกิจกรรมร่วมกันกว้างขวางเหมาะสม ไม่มีอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางที่จะทำให้นักเรียนเกิดอันตรายได้ในขณะเล่น

7. อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้ซึ่งครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึง มีดังนี้

ประการแรกคือ เรื่องเสียง ในขณะที่นักเรียนเล่นอาจจะทำเสียงรบกวนสมาธิห้องเรียนข้างเคียงได้บ้าง แต่อาจแก้ไขได้โดยการหาสถานที่ที่ไม่รบกวนใคร โดยนำนักเรียนออกไปเล่นกลางแจ้ง เพื่อป้องกันเสียงที่รบกวนห้องเรียนอื่นได้

ประการที่สองคือ เรื่องเวลาในการฝึกทักษะการฟัง โดยใช้การละเล่นของเด็กไทย ซึ่งบางชนิดอาจใช้เวลาในการสาธิตนานจึงจะทำให้ให้นักเรียนเข้าใจวิธีเล่นและกติกากการเล่นได้ และทำให้เหลือเวลานักเรียนเล่นเองน้อยไป แต่สามารถแก้ไขได้โดยการทบทวนให้เล่นในช่วงพัก ๑๐ นาที หรือช่วงอื่นที่มีเวลาเหลืออยู่

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง

การละเล่นของเด็กไทยที่มีบทร้องและบทเจรจาโต้ตอบที่ผู้วิจัยนำมา

เป็นการเล่นที่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องควรจะทำให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมได้ ในขณะที่เด็กเล่นอยู่กับบ้าน ดังนั้นช่วยฝึกให้เด็กมีทักษะการฟังที่ดียิ่งขึ้น ทั้งยังจะช่วยเสริมสร้างให้เด็กมีสมาธิทางการฟังที่ดีขึ้นได้เมื่อได้ฝึกบ่อย ๆ อันเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทักษะทางภาษาด้านอื่น ๆ ได้ต่อไป

2. ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องควรย้ายกับเด็กในเรื่องของมารยาทในการเล่น , กฎกติกา,ระเบียบวินัยและการยอมรับ เพื่อเป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็กอันจะเป็นแนวทางที่จะพัฒนาให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคตได้อีกด้วย

3. ควรนำเอาการละเล่นของเด็กไทยทั้งสองชนิดมาใช้เล่นกับเด็กโดยสม่ำเสมอเพราะเท่ากับเป็นการช่วยกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติให้สืบทอดต่อ ๆ กันไปได้อีกทางหนึ่งด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การเล่นทั้งสองชนิดนี้ไม่ได้ฝึกทักษะเฉพาะการฟังเท่านั้น แต่สามารถฝึกทักษะด้านอื่นได้อีกมากมาย จึงเห็นสมควรที่จะทำวิจัยต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาการใช้การละเล่นของเด็กไทยในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านอื่น ๆ ในระดับอนุบาล
2. เพื่อให้มีการวิจัยที่ต่อเนื่อง ควรมีการศึกษาวิจัยการใช้การละเล่นของเด็กไทย เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษากับนักเรียนในระดับอื่น ๆ ด้วย
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้การละเล่นของเด็กไทย แต่ละชนิดหรือตามภาคต่าง ๆ เพื่อหาประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะทางการฟังของนักเรียนอนุบาลชนิดเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล
4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้การละเล่นของเด็กไทยเพื่อจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทักษะทางภาษา ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ทราบว่า การใช้การละเล่นของเด็กไทยสามารถใช้เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนในทางใดได้อีกบ้าง